

Minister Carola Schouten

over kringlooplandbouwbeleid en de sector uitgangsmateriaal

De Nederlandse land- en tuinbouw is wereldwijd toonaangevend. Het is de ambitie van het kabinet deze positie te behouden. Tegelijkertijd staat Nederland voor een aantal grote maatschappelijke uitdagingen. Om dit alles het hoofd te bieden kiest minister Schouten van LNV voor een omslag naar kringlooplandbouw in 2030. Hierbij komt zo min mogelijk afval vrij, is de uitstoot van schadelijke stoffen zo klein mogelijk en worden grondstoffen en eindproducten met zo min mogelijk verlies benut.

Kringlooplandbouw – zonder de bodem, het water en grondstoffen uit te putten – is voor u dé manier om voedselvoorziening veilig te stellen. Ook voor de tuinbouwsector heeft dit grote betekenis. Wat betekent kringlooplandbouw voor uitgangsmateriaalbedrijven in de sectoren bloemisterij, boomkwekerij en groente?

Wat bij kringlooplandbouw centraal staat, is het zorgvuldig omgaan met de bodem en grondstoffen en het voorkomen van belasting van het klimaat en de omgeving. Voor kassen betekent dit iets anders dan voor teelt in het open veld. En bij voedselproductie is er een andere dynamiek dan bij de sierteelt.

Het gaat mij om het zorgvuldig, duurzaam produceren op een manier die voor de kweker ook economisch houdbaar is. Een weerbare en gezonde teelt, met zo min mogelijk emissies naar water en milieu. Als we een emissievrije teelt weten te bereiken waarbij we zo min mogelijk inputs gebruiken – als gewasbescherming, CO₂, nutriënten en water – met aandacht voor bodemgezondheid en biodiversiteit, is er een hele grote stap gezet! Dat begint allemaal met sterk en gezond uitgangsmateriaal.

Het betekent ook dat we restproducten zoveel mogelijk hoogwaardig inzetten in de gehele keten. Van uitgangsmateriaal tot consument. Samenwerking is daarvoor belangrijk om dit te bereiken. Binnen de glastuinbouw bestaat bijvoorbeeld het programma SIGN (Stichting Innovatie Glastuinbouw Nederland). Hierbinnen ontwikkelt men

toepassingen voor bijvoorbeeld stengels als restproduct van planten. Denk daarbij aan verpakkingsmateriaal, hergebruik van nutriënten of gebruik als substraat binnen de circulaire economie.

De bedrijven in veredeling en vermeerdering van teeltmateriaal staan aan het begin van de kringloop. Hoe kijkt u tegen de positie van deze bedrijven aan?

Juist de bedrijven aan het begin van de keten dragen met hun werk bij aan een duurzamere productie en klimaatbestendige gewassen. Immers, als je start met de best geschikte rassen en met teeltmateriaal dat vrij is van ziekten en plagen, vergroot je de kans dat je verderop in de keten geen gewasbeschermingsmiddelen hoeft te gebruiken. Vandaar dat goed kwaliteitstoezicht op plantenveredeling en de productie van zaden en jonge planten van groot belang is.

Welke initiatieven wilt u bij deze bedrijven graag aanmoedigen?

Elk bedrijf kan zijn steentje bijdragen in verbetering en verduurzaming van de gehele keten. Een keten is zo sterk als de zwakste schakel. Ik denk dat het goed is als tussen de verschillende spelers in de keten zo goed mogelijk wordt gecommuniceerd over de kansen om het beter te doen, en wat daarvoor nodig is.

Foto Rijksoverheid

“Het gaat mij om het zorgvuldig, duurzaam produceren op een manier die voor de kweker ook economisch houdbaar is.”

“Als je start met de best geschikte rassen en met teeltmateriaal dat vrij is van ziekten en plagen, vergroot je de kans dat je verderop in de keten geen gewasbeschermingsmiddelen hoeft te gebruiken.”

Bedrijven in de sector uitgangsmateriaal hebben buitenlandse vestigingen. Zij exporteren en importeren wereldwijd. Past dit wel in uw visie en zo ja, hoe?

Deze bedrijven exporteren verbeterde rassen die in de exportlanden leiden tot een duurzamere teelt. Dat kan ik dat alleen maar toejuichen. Met hun werk exporteren zij dus in feite duurzaamheid.

Nederland is de tweede producent van zaden in de wereld. Daar zijn we als Nederland trots op. Kan zij deze economisch belangrijke positie handhaven met de uitvoering van uw visie? Wat weegt voor u zwaarder: economische groei of natuur/milieu?

Tijdens bezoeken aan het buitenland heb ik gezien dat het één het ander niet uit hoeft te sluiten. Het Nederlandse zaad levert in exportlanden een duurzame teelt op, dat is

goed voor het milieu, maar ook voor de economische groei. Een bijzonder voorbeeld hiervan is de winnaar van de World Food Prize, Simon Groot met zijn bedrijf East-West Seeds. De verbeterde groentezaden van East-West Seeds zorgen ervoor dat miljoenen kleine boeren een betere toekomst hebben. Kern van zijn aanpak is niet alleen de zaden te verkopen, maar ook de kennis erbij te leveren. Hoe je deze zaden het beste kunt telen. Een succesvolle aanpak, die de inspiratie is geweest voor het programma SeedNL, waarin we deze aanpak proberen te verbreden naar meer regio's en meer bedrijven.

Op onderzoek is de afgelopen jaren flink bezuinigd. Het bedrijfsleven pakt nu zelf meer initiatieven op het gebied van kennisontwikkeling en innovatie op. Ziet de overheid naar aanleiding van stikstofproblematiek / kringlooplandbouw nu voor haar zelf een rol weggelegd om meer te investeren in kennis & innovatie?

Samen met het bedrijfsleven en onderzoeksinstituten draagt het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) bij aan de topsector Agrifood en Tuinbouw en Uitgangsmaterialen. Het budget hiervoor is onlangs verhoogd van 54 naar 62 miljoen euro in 2020. Dit is van belang om gezamenlijk maatschappelijke vraagstukken aan te pakken rond bijvoorbeeld kringlooplandbouw inclusief de stikstofproblematiek, klimaatneutrale productie, klimaatadaptatie en duurzame en gezonde voeding. Naast de inzet van moderne technieken is er ook aandacht voor klassieke veredeling, zoals voor biologische landbouw.

Wat zou er nog beter kunnen, als u kijkt naar de sector uitgangsmateriaal. Welke verbeter- of aandachtspunten ziet u ten aanzien van uw visie?

De sector zou nog beter kunnen communiceren, met de samenleving en de politiek, over welke belangrijke en positieve rol zij kan spelen als het gaat om de combinatie van duurzaamheid en economie. Verbeterde rassen hebben we wereldwijd nodig om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen en om de impact van landbouw op het milieu te verminderen.

Foto: Rijkssoeverheid

“Verbeterde rassen hebben we wereldwijd nodig om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen en om de impact van landbouw op het milieu te verminderen.”

Foto: Erik Jansen